

Protokoll 7/2026

fört vid Äldrenämndens sammanträde tisdagen den 29 september 2026 kl. 16:00-16:30, Älvsjö Stationsgata 21, plan 2, rum 270

Ledamöter

Robert Mjörnberg (V) Ordförande
Sven Britton (S)
Britten Lagerkvist Tranströmer (S)
Gabriel Rindborg (S)
Inger Gretzer Qvick (V)
Hugo Laigar (M)
Anette Hellström (M)
Liliane Åkerlund (SD)
Margita Jacobsson (L)
Malin Frick (C)
Linda Agetoft (S) ersätter Felix Finnveden (S)
Hengameh Ehsani (MP) ersätter Vivianne Gunnarsson (MP)
Niklas Sandstedt (M) ersätter Nike Örbrink (KD)

Ersättare

Ulrika Palm (S)
Paul Bodén (S)
Alfhild Petrén (S)
Magnus Ivarsson (V)
Kristina Ekelund (M)
Basu Alam (M)
Åke Nordström (SD)
Rosie Rothstein (L)
May Ann Ramsay (C)

Övriga närvarande

Ulrika Lindhe Nämndsekreterare
Karin Bülow Förvaltningschef
Jonna Hermansson Avdelningschef
Frida Jansson Handläggare

Datum för justering

2026-10-06

Paragraf

§§1-6, §8, §§10-16

Sekreterare

Ulrika Lindhe

**§ 1
Närvarande****Beslut**

Närvaro tas och fastställs i enlighet med sida 1 av protokollet.

§ 2**Val av justerare****Beslut**

Äldrenämnden utser ledamot Hugo Laigar (M) att justera protokollet jämte ordförande Robert Mjörnberg (V).

Protokollet justeras senast tisdagen den 6 oktober 2026.

§ 3**Anmälan av protokollsjustering från äldrenämnden den
25 augusti 2026**

ALD 2026/7

Beslut

Äldrenämnden lägger protokollet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- ALD 2026/7-13 Justerat protokoll äldrenämnden den 25 augusti 2026

§ 4**Anmälan av övriga frågor samt fastställande av dagordning****Beslut**

En övrig fråga anmäls av Kristina Ekelund (M). I övrigt fastställer äldrenämnden den utsända föredragningslistan.

§ 5**Inkomna skrivelser från nämndens ledamöter och tjänstgörande ersättare**

Liliane Åkerlund (SD) lämnar in en skrivelse med rubriken: "Skrivelse om chefens ansvar och risker (SD)", diarienummer ALD 2026/394

Beslut

Äldrenämnden beslutar att överlämna skrivelsen till förvaltningen för beredning.

Förslag till beslut

Ordförande Robert Mjörnberg (V) föreslår att skrivelsen överlämnas till förvaltningen för beredning.

Beslutsgång

Ordförande Robert Mjörnberg (V) finner att nämnden beslutar att överlämna skrivelsen till förvaltningen för beredning.

Vilka konsekvenser kan följa om en chef underlåter att fullgöra sina skyldigheter att anmäla tex en våldtäkt i hemtjänsten?

1. Vem har det yttersta ansvaret när en chef inom hemtjänsten får kännedom om en misstänkt våldtäkt mot en äldre person?
2. Vilka skyldigheter har chefen att rapportera och dokumentera händelser enligt lex Sarah?
3. Vilka rutiner gäller för att säkerställa att misstanke om våldtäkt eller sexuella övergrepp kommer till polisens kännedom?
4. Vem ansvarar om närmsta chef inte agerar?
5. Vilka arbetsrättsliga konsekvenser kan drabba en chef som allvarligt åsidosätter sina skyldigheter?
6. Under vilka omständigheter kan straffrättsligt ansvar aktualiseras, tex tjänstefel eller annat brott?
7. Hur säkerhetsställs att personal kan rapportera ett övergrepp vidare om de inte upplever att närmsta chef agerar ?
8. Hur registreras och följs misstankar om sexuella övergrepp för att upptäcka ett eventuellt mörkertal?
9. Hur säkerställs att den äldre får stöd och information om sina rättigheter efter misstänkt övergrepp?

Liliane Åkerlund SD
Åke Nordström SD

§ 6**Äldredirektörens information**

Äldredirektör Karin Bülow informerar att ledamot Hugo Laigar (M), innan mötets start, har bett om förtydligande gällande beställningsstopp, delegationsärenden, och om orsak till beställningsstopp. Karin informerar om att ett beställningsstopp avser en hemtjänstverksamhet där brister noterats vid fördjupad avtalsuppföljning och att verksamheten har inkommit med en åtgärdsplan som kommer att följas upp. Övriga beslut avser profilboenden. Bakgrund är även här uppföljning och beställningsstoppen är för dessa verksamheter lagda i samråd med verksamheterna. Samtliga har lämnat in åtgärdsplaner och uppföljning kommer att ske innan slutdatumet för beställningsstoppet, som är den 30 oktober 2026.

Vidare informerar Karin om förvaltningens prioriterade arbete med välfärdsbrott. Förvaltningen samverkar med stadsledningskontorets team mot välfärdsbrott utifrån en riskbaserad prioriteringslista. Fokus för arbetet är på vilket sätt man kan förebygga, motverka samt följa upp den typen utav brottslighet. Förvaltningen har en gällande arbetsgång och rutiner kopplat till detta. För förvaltningens del är välfärdsbrott ett ständigt pågående arbete.

Vidare informerar Karin om att äldreförvaltningen kommer att närvara på socialchefsdagarna i Göteborg den 30 september 2026. Bland annat kommer Karin att delta i en panel med Sveriges kommuner och regioner (SKR) för att prata om arbetet kring den nya lagen om språkrav i äldreomsorgen och stadens arbetssätt kring språkutveckling på arbetsplatsen.

Sven Britton (S) frågar på vilket sätt man kan definiera välfärdsbrott.

Karin meddelar att staden definierar välfärdsbrottslighet som när en aktör – ett företag, en förening eller en privatperson – otillbörligen utnyttjar kommuners och regioners välfärdssystem för egen vinning.

May Ann Ramsay (C) frågar vilka satsningar som görs gällande språkutveckling.

Karin svarar att staden arbetar på flera olika sätt med detta, bland annat via äldreomsorgslyftet, där utförare i egen regi och privata utförare kan söka medel för språkutveckling. Man arbetar också med språkombud och språkutvecklande arbetsplatser som är metoder med evidens. Under 2026 har staden avslutat ett ESF-projekt om språk- och yrkesutveckling, där äldreförvaltningen tillsammans med arbetsmarknadsförvaltningen drivit projektet. Inom detta har en metod och struktur för bedömning av språklig-

och yrkesmässig kompetens tagits fram tillsammans med process för att säkerställa att medarbetare kan gå vidare i kompetenskedjan med målsättningen att genomgå undersköterskeutbildning och kunna ansöka om skyddad yrkestitel. För att arbetet ska kunna fortsätta för alla berörda medarbetare krävs finansiering. Arbetet beskrivs i tertialrapport 2 för äldrenämnden.

Niklas Sandstedt (M) lyfter att det inte enbart handlar om att klara medicinska uppgifter utan att kommunikation med de äldre är en central del.

Karin instämmer i det och beskriver hur bedömning och utbildning omfattar helheten.

Basu Alam (M) frågar hur förhållandet kring språkrav och finansiering har lösts. Det måste finnas svårigheter med dels arbetskraftsbrist och dels numera ytterligare språkkunskap. Vi måste kunna ge hjälp till befintlig arbetskraft som redan finns. Varför ska det vara problem med finansieringen?

Karin anger att det anges i bland annat tertialrapport. Behovet har lyfts upp i olika forum men att bedömningen är att kostnaden ligger mellan 10-12 miljoner kronor för att genomföra bedömningar för samtliga stadsdelsnämnder i staden. Detta innebär att bedömning görs gemensamt av språklärare och vårdlärare som också sätter samman en kompetensutvecklingsplan på individnivå.

Rosie Rothstein (L) kommenterar att det finns behov men det saknas pengar. Finns det medel från EU som går att söka i samverkan med fackföreningar?

Karin svarar att förvaltningen ser över olika möjligheter tillsammans med stadsledningskontoret i staden. Dels ser man över gällande finansiering men också kopplat till prioritering.

§ 8**Insatser utan behovsprövning enligt nya
socialtjänstlagen, fas 2**

ALD 2026/220

Beslut

1. Äldrenämnden beslutar att från och med den 1 november 2026 ska följande insatser tillhandahållas utan individuell behovsprövning och förenas med de villkor som framgår av underlagen, bilaga 1 och 2 till detta tjänsteutlåtande, för respektive insats:

- Digitalt stöd
- Träffpunkt för seniorer

2. Äldrenämnden beslutar att från och med den 1 november 2026 ska följande insatser utan individuell behovsprövning på grund av särskilda skäl undantas från dokumentation av uppgifter som kan röja den enskildes identitet:

- Träffpunkt för seniorer

3. Äldrenämnden beslutar att från och med den 1 november 2026 ska följande insatser inte längre tillhandahållas som insatser utan individuell behovsprövning utan är arbetssätt inom en insats utan behovsprövning:

- Rådgivande samtal
- Samtalsgrupp utan manual
- Vräkningsförebyggande arbete
- Vägledande och rådgivande anhörigsamtal
- Äldrelots

Särskilt uttalande

Hugo Laigar (M) lämnar ett särskilt uttalande.

Malin Frick (C) lämnar ett särskilt uttalande.

Förslag till beslut

Ordförande Robert Mjörnberg (V) föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordförande Robert Mjörnberg (V) konstaterar att det finns ett förslag till beslut och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Socialtjänstlagen (2025:400) ger kommunerna möjlighet att erbjuda insatser utan behovsprövning. För att en insats ska kunna erbjudas utan behovsprövning kräver socialtjänstlagen att socialnämnden fattar ett särskilt beslut. Enligt likställighetsprincipen i 2 kap. 3 § kommunallagen (2017:725) ska kommunen behandla sina medlemmar lika om det inte finns sakliga skäl för något annat. Eftersom stadens uppgifter enligt socialtjänstlagen fullgörs av såväl stadsdelsnämnderna som facknämnderna bör ett sådant beslut omfatta hela stadens socialtjänst.

Socialnämnden och äldrenämnden har tidigare fått i uppdrag att, inom de ansvarsområden som anges i gällande reglemente för respektive nämnd, föreslå till kommunfullmäktige vilka insatser i bilaga 1 till ärende KS 2025/308 som ska ges utan individuell behovsprövning samt vilka eventuella villkor som ska gälla för insatserna. Nämnderna fick även i uppdrag att utreda och föreslå eventuella undantag från skyldigheten att dokumentera uppgifter som kan röja den enskildes identitet.

Arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden och äldrenämnden har inom respektive ansvarsområde fått i uppdrag att i kommunfullmäktiges ställe besluta om vilka insatser som ska ges utan behovsprövning, eventuella villkor som ska gälla för insatserna och om insatserna ska undantas från skyldigheten att dokumentera uppgifter som kan röja den enskildes identitet. I uppdraget ingår också att besluta att en insats inte längre ska ges utan individuell behovsprövning enligt kommunfullmäktiges beslut 2025/1355.

Ett omfattande arbete har genomförts för att definiera insatsernas innehåll, omfattning och villkor samt om insatserna ska dokumenteras eller vara undantagna från dokumentationskrav. Detta i syfte att skapa ett enhetligt och jämlikt utbud i hela Stockholms stad som motsvarar invånarnas behov. Förvaltningens förslag är därmed både ett led i omställningen till den nya socialtjänstlagen och en förutsättning för att stadens socialtjänst ska kunna erbjuda insatser utan individuell behovsprövning. Arbetet har genomförts i två faser och detta tjänsteutlåtande rör den andra fasen. I denna fas ingår 27 insatser, varav äldrenämnden är ansvarig nämnd för två insatser (digitalt stöd och träffpunkt för seniorer). Förvaltningen föreslår att äldrenämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Handlingar i ärendet

- ALD 2026/220-1 (Godkänd - R 1) ALD 2026/220 Tjänsteutlåtande - Insatser utan behovsprövning enligt nya socialtjänstlagen (2025:400), fas 2
- ALD 2026/220-1.1 Bilaga 1. Digitalt stöd

- ALD 2026/220-1.2 Bilaga 2. Träffpunkt för seniorer

Äldrenämnden 29 september 2026

Ärende 8

Insatser utan behovsprövning enligt nya socialtjänstlagen (2025:400), fas 2

Dnr: ALD 2026/220

Hugo Laigar m.fl.(M)

Särskilt uttalande

Vi moderater välkomnar den nya socialtjänstlagen och ser positivt på att utvecklingsarbetet förlöper i staden. Det som vi tidigare påpekat och även här finns skäl att peka på är att arbetet rullar på med en långsam takt, vi önskar oss ett snabbare och mer målinriktat arbete för att ge stockholmarna den bästa möjliga omsorgen.

Äldrenämnden 2026-09-29

Ärende 8

Insatser utan behovsprövning enligt nya socialstjänstlagen

Dnr ALD 2026/238

Malin Frick (C)

Särskilt uttalande

Centerpartiet välkomnar att trösklarna till förebyggande stöd sänks och att äldre kan ta del av insatser utan onödig biståndsprövning. En mer tillgänglig äldreomsorg, med mindre byråkrati och större fokus på tidiga insatser, är en viktig utveckling.

Samtidigt får minskad administration inte innebära sämre kunskap om vilka insatser som faktiskt fungerar. Förvaltningen konstaterar själv att undantaget från dokumentation vid träffpunkterna försvårar möjligheten att följa effekterna för den enskilde. När syftet är att förebygga ofrivillig ensamhet behöver staden kunna följa om verksamheten når de äldre som behöver den och om insatserna gör skillnad.

För Centerpartiet är det viktigt att värna både den enskildes integritet och en kunskapsbaserad äldreomsorg. Därför behöver former för anonym och systematisk uppföljning finnas på plats, utan att nya administrativa trösklar byggs upp för den äldre.

§ 10**Val för det för socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämndens gemensamma råd funktionshinderfrågor**

ALD 2026/335

Beslut

1. Äldrenämnden antar Henrik Sundqvist som ledamot i det för socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor, t.o.m. mandatperiodens slut 2026-12-31.
2. Beslutet överlämnas till socialnämnden och överförmyndarnämnden för kännedom.

Förslag till beslut

Ordförande Robert Mjörnberg (V) föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordförande Robert Mjörnberg (V) konstaterar att det finns ett förslag till beslut och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Äldreförvaltningen har den 18 augusti 2026 mottagit avsägelse från Elsa Brunemalm som ledamot i det för socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor. Förslag från funktionshinderrådets nomineringsutskott är Henrik Sundqvist som ny ledamot t.o.m. mandatperiodens slut 2026-12-31. Förvaltningen föreslår att äldrenämnden antar nomineringen och överlämnar beslutet för kännedom till socialnämnden och överförmyndarnämnden för kännedom.

Handlingar i ärendet

- ALD 2026/335-1 (Godkänd - R 1) ALD 2026/335
Tjänsteutlåtande - Avsägelse och fyllnadsval för det gemensamma rådet för funktionshindersfrågor (ÄN, SoN, ÖN)
- ALD 2026/335-1.1 Bilaga. Avsägelse och nominering FH-rådet 2026-08-18

§ 11**Anmälan av protokoll från Förvaltningsgruppen (FG) den
23 september 2026**

ALD 2026/11

Beslut

Äldrenämnden lägger protokollet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- ALD 2026/11-14 Justerat protokoll Förvaltningsgruppen
2026-09-23

§ 12

**Anmälan av protokoll från det för socialnämnden,
äldrenämnden och överförmyndarnämndens
gemensamma råd för funktionshinderfrågor den 24
september 2026**

ALD 2026/12

Beslut

Äldrenämnden lägger protokollet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- ALD 2026/12-14 Protokoll funktionshinderrådet 2026-09-24

§ 13**Anmälan av protokoll från kommunstyrelsens
pensionärsråd (KPR) den 22 september 2026**

ALD 2026/10

Beslut

Äldrenämnden lägger protokollet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- ALD 2026/10-14 Kommunstyrelsens pensionärsråd
protokoll 2026-09-22
- ALD 2026/10-14.1 Bilaga 1. Protokoll KPR 2026-09-22
Yttrande angående revisionsrapporten om välfärdsteknik

§ 14**Anmälan av beslut fattade på delegation 2026**

ALD 2026/8

Beslut

Äldrenämnden lägger ärendet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- ALD 2026/8-13 Anmälan av beslut fattade på delegation 260928

§ 15**Inkomna och utgående handlingar enligt lista m.m. till
äldrenämnden 2026**

ALD 2026/9

Beslut

Äldrenämnden lägger ärendet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- ALD 2026/9-12 Inkomna och utgående handlingar enligt lista m.m. 260928
- ALD 2026/9-12.1 Bilaga 1. Svar på skrivelse, korrespondens 260928
- ALD 2026/9-12.2 Bilaga 2. Svar på skrivelse 260928

§ 16**Övriga frågor**

Kristina Ekelund (M) tar upp att det har varit beredskapsvecka i staden, där kommunens förmåga att förbereda sig uppmärksammas och undrar på vilket sätt äldreförvaltningen har arbetat med detta. Kristina framför även att hon inte tycker att det har varit tillräckligt med information på bland annat Stockholm stads hemsida eller i media generellt gällande ämnet.

Karin svarar att civil beredskap-perspektivet har uppmärksammas på olika sätt i staden och på förvaltningen. Bland annat har det tagits upp på äldreförvaltningens förvaltningsmöte. Samtliga stadsdelar har på olika sätt uppmärksammat temat under beredskapsveckan. Slutligen meddelar hon att hon tar med synpunkterna om hemsidan till stadsledningskontoret.

Underskriftens äkthet valideras här: <https://underskriftpas.stockholm.se/validera>

Signerad av
John Hugo Laigar

Signaturdatum
2026-10-02 14:24:46

Elektronisk underskrift

underskrift.stockholm.se

Signerad av
Erik Robert Mjörnberg

Signaturdatum
2026-10-02 14:52:41

Elektronisk underskrift

underskrift.stockholm.se